

Sygn. akt XII C 774 / 18 (poprzednio I C 1623 / 17)

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Piotr Józwik**

po rozpoznaniu w dniu 13.10.2020 r.

we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **S.A. w G.**

przeciwko **M. B.**

o zapłatę

na skutek zarzutów pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 04.07.2017 r., I Nc 803/17

I. uchyla zaskarżony nakaz zapłaty i oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego **6.167 zł** kosztów procesu;

III. zarządza zwrócić pozwanemu **250 zł** nadwyżki uiszczonej opłaty od zarzutów nad opłatą należną.

XII C 774 / 18 (poprzednio I C 1623 / 17)

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w G. wystąpił w postępowaniu nakazowym o zasądzenie od pozwanego M. B. 48.737,19 CHF wraz z dalszymi odsetkami umownymi w wysokości 1,8 stopy odsetek ustawowych liczonymi od dnia 13.06.2017 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 29.09.2005 r. pomiędzy stronami została zawarta umowa kredytu hipotecznego, na mocy której powód udzielił pozwanemu kredytu na kwotę 53.295,30 CHF. Powyższa kwota została przez pozwanego pobrana. Z uwagi na niedochowanie przez pozwanego warunków umowy, powód dnia 18.06.2015 r. wypowiedział ją i wezwał pozwanego do zapłaty należności w terminie 30 dni od daty otrzymania wypowiedzenia. Na dzień 13.06.2017 r. dług pozwanego wynosił 48.737,19 CHF. Na kwotę tę składały się: kapitał – 40.614,88 CHF, odsetki umowne od dnia 15.06.2015 r. do dnia 10.08.2015 r. – 56,81 CHF, odsetki karne, liczone od dnia 15.07.2015 r. do dnia 12.06.2017 r. – 8.065,50 CHF. Powód wskazał, że pomimo wezwania do zapłaty świadczenie nie zostało spełnione do dnia wniesienia pozwu.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym dnia 04.07.2017 r., I Nc 803/17, Sąd Okręgowy we Wrocławiu nakazał pozwanemu M. B., aby zapłacił na rzecz powoda 48.737,19 CHF z dalszymi odsetkami umownymi w wysokości

1,8 stopy odsetek ustawowych liczonymi od dnia 13.06.2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztami sądowymi w kwocie 2.384 zł i kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Od tego nakazu zapłaty pozwany M. B. złożył zarzuty, w których wniósł o uchylenie zaskarżonego nakazu zapłaty oraz oddalenie powództwa w całości, a także zasądzenie od powoda kosztów procesu.

Pozwany podniósł, że istnieją przesłanki do uznania umowy kredytu denominowanego z dnia 29.09.2005 r. za nieważną.

Wskazał, że zaprzestał płatności rat kredytu, ponieważ nie otrzymał od Banku harmonogramu spłat rat kredytu zgodnie z § 9 ust. 4 i 7 umowy. Zarzucił, że nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej, wobec niezastosowania przez Bank wymaganej postanowieniami umowy i regulaminu procedury, a roszczenie banku nie jest wymagalne.

W odpowiedzi na zarzuty dnia 10.11.2017 r. (k. 128-166) powód wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, ewentualnie o zasądzenie od pozwanego 48.737,19 CHF wraz z odsetkami za opóźnienie w wysokości umownej 1,8-krotności odsetek ustawowych w skali roku liczonymi od dnia 13.06.2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W piśmie procesowym z dnia 31.08.2018 r. pozwany wskazał, że praktyka niedoręczania harmonogramów spłat stosowana przez powoda została uznana przez Prezesa UOKiK za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Podniósł, że brak spłat rat kredytu we wskazanych okolicznościach był uzasadniony i nie mógł skutkować ujemnymi konsekwencjami w postaci wypowiedzenia umowy kredytu przez powoda (k. 823).

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

W dniu 02.09.2005 r. M. B. złożył w firmie (...) na formularzu (...) S.A. wniosek o udzielenie kredytu nr (...).

We wniosku wskazał swój średni dochód brutto z ostatnich 3 miesięcy oraz podał, że nie ciąży na nim żadne zobowiązania. Zawniósł o kredyt w kwocie 52.621 CHF. Wskazał na 30-letni okres kredytowania oraz na cel kredytu, zakup od Spółdzielni Mieszkaniowej lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...). Wskazał dalej na cenę zakupu nieruchomości – 131.516,80 zł i wniósł o udzielenie mu kredytu w tej kwocie, w walucie CHF. Zaproponował zabezpieczenie kredytu – hipotekę i cesję praw z polisy.

Kurs kupna waluty z dnia złożenia wniosku wynosił 2,4993 zł – przeliczenie dało wynik 52.621 CHF – kwota ta została dopisana na wniosku.

Do wniosku pozwany załączył dokumenty dotyczące statusu prawnego i sytuacji finansowej.

Wniosek pozwanego przyjął doradca T. S., a w Banku koordynator Zespołu Finansowania Nieruchomości B. F. (1).

Podczas omawiania warunków kredytu mechanizm indeksacji do CHF został przedstawiony jako korzystny dla pozwanego z uwagi na wyraźnie niższą ratę. Nie były negocjowane kursy CHF. Doradca nie dysponował wzorem umowy kredytu.

W dniu 09.09.2005 r. Bank wydał pozytywną decyzję kredytową do wniosku nr (...).

Pozwany wycofał następnie wniosek i złożył go ponownie w dniu 23.09.2005 r. z powodu nowej promocji obowiązującej od 19.09.2005 r.

Ponownie wniósł o udzielenie mu kredytu w kwocie 131.516,80 zł, w walucie CHF.

Kurs kupna waluty z dnia złożenia wniosku wynosił 2,4677 zł – przeliczenie dało wynik 53.295,30 CHF – kwota ta została dopisana na wniosku.

Wniosek pozwanego przyjęła doradca M. K., a w Banku koordynator Zespołu Finansowania Nieruchomości B. F. (1).

W dniu 09.09.2005 r. Bank wydał pozytywną decyzję kredytową do wniosku nr (...).

/ dowód: wniosek kredytowy – k. 197-200; pismo pozwanego z dnia 23.09.2005 r. – k. 201; wniosek

kredytowy – k. 201-204; załączniki do wniosku – k. 205-207; decyzja z dnia 09.09.2005 r.

– k. 208-213; decyzja z dnia 09.09.2005 r. – k. 214-219; zeznania pozwanego M.

B. – e-protokół z dnia 13.10.2020 r. 00:14:27-01:44:49 k. 1639-1644 /

W dniu 29.09.2005 r. (...) S.A. w K. Oddział we W. przy ul. (...), reprezentowany przez pełnomocników: M. P. (Dyrektora Oddziału Banku) i B. F. (1) (koordynatora w Zespole Finansowania Nieruchomości) oraz M. B. zawarli umowę kredytu hipotecznego nr (...).

Bank udzielił kredytobiorcy na warunkach określonych w umowie oraz Regulaminie kredytowania osób fizycznych w (...) S.A. nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim kredytu w wysokości 53.295,30 CHF, a kredytobiorca zobowiązał się do wykorzystania jej i do zwrotu kredytu wraz z odsetkami zgodnie z warunkami umowy (§ 2 ust. 1).

Kredyt został udzielony przez Bank na okres od dnia 29.09.2005 r. do dnia 15.09.2035 r. (§ 2 ust. 2 i 3).

Kredyt przeznaczony został na refinansowanie poniesionych kosztów i zakup na rynku pierwotnym od Spółdzielni Mieszkaniowej odrębnej własności lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...) (§ 2 ust. 4).

Splata rat odsetkowych i/lub kapitałowo-odsetkowych przypadała na każdy 15 dzień miesiąca (§ 2 ust. 6).

Kredytobiorca zobowiązany był do zapłaty prowizji bankowej od kwoty przyznanego kredytu w wysokości 1.172,50 CHF, co stanowiło 2,20 % kwoty kredytu, a którą miał wpłacić gotówką na rachunek wskazany przez Bank i przedstawić dowód wpłaty najpóźniej do dnia uruchomienia kredytu (§ 3 ust. 1 i 2).

Za inne czynności związane z kredytem Bank pobierał opłaty i prowizje na zasadach i w wysokości określonej w aktualnie obowiązującej Taryfie opłat i prowizji (...) dla klientów indywidualnych (§ 3 ust. 4).

W związku z kampanią (...) Bank nie pobierał opłaty/prowizji przewidzianej w Taryfie opłat i prowizji (...) dla klientów indywidualnych (§ 3 ust. 5):

1) prowizji za podwyższenie kwoty kredytu wraz z odstąpieniem od opłaty za aneks do umowy zawarty z tytułu podwyższenia kwoty kredytu,

2) prowizji za przedterminową całkowitą spłatę kredytu,

3) prowizji za zmianę waluty kredytu wraz z odstąpieniem od opłaty za aneks do umowy zawarty z tytułu zmiany waluty kredytu,

4) opłaty za aneks do umowy zawarty z tytułu przedterminowej częściowej spłaty kredytu.

W dniu sporządzenia umowy oprocentowanie kredytu wynosiło 2,81 % w stosunku rocznym (§ 4 ust. 1).

Oprocentowanie w całym okresie kredytowania stanowiło sumę stawki LIBOR dla terminów 6-miesięcznych i marży w wysokości 2,00 %, która była stała w całym okresie kredytowania (§ 4 ust. 2).

Oprocentowanie kredytu stanowiące podstawę naliczenia odsetek ustalane było jako suma stawki LIBOR dla terminów 6-miesięcznych z przedostatniego dnia roboczego przed uruchomieniem kredytu i marży i mogło różnić się od podanej wyżej wartości (§ 4 ust. 3).

O wysokości oprocentowania Bank miał zawiadomić kredytobiorcę pisemnie w terminie 14 dni od dnia uruchomienia kredytu lub pierwszej transzy (§ 4 ust. 4).

Oprocentowanie kredytu ulegało zmianie w zależności od zmiany stopy LIBOR 6M (§ 4 ust. 5).

Zmiana wysokości oprocentowania dla kolejnych 6-miesięcznych okresów obrachunkowych następuje w analogicznej dacie do daty uruchomienia kredytu, odpowiednio co 6 miesięcy – według stawki LIBOR 6M z przedostatniego dnia roboczego przed rozpoczęciem kolejnego okresu obrachunkowego (§ 4 ust. 6).

O zmianach oprocentowania Bank miał zawiadamiać kredytobiorcę pisemnie w terminie 14 dni roboczych, wskazując datę, od której zmiana obowiązuje; zawiadomienie stanowiło integralną część umowy kredytu; zmiana wysokości stopy procentowej nie stanowiła zmiany warunków umowy (§ 4 ust. 7).

Kredyt lub transza kredytu miały zostać wypłacone na podstawie wniosku kredytobiorcy o wypłatę kredytu złożonego najpóźniej na jeden dzień przed planowaną wypłatą (§ 5 ust. 1).

Zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu stanowiły (§ 7 ust. 1):

a) wpisana na pierwszym miejscu hipoteka zwykła w wysokości 53.295,30 CHF z tytułu udzielonego kredytu i hipoteka kaucyjną do kwoty 31.200,00 CHF z tytułu odsetek umownych i kosztów udzielonego kredytu, ustanowiona na finansowanej nieruchomości położonej we W. przy ul. (...),

b) cesja praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych – suma ubezpieczenia 131.516,80 zł,

c) wpływy na rachunek ROR wraz z pełnomocnictwem do pobierania środków na spłatę zadłużenia.

Kredytobiorca zobowiązał się dokonywać spłaty rat kredytu i odsetek w terminach i wysokości określonych w harmonogramie spłat, stanowiącym integralną część umowy, który miał zostać przesłany kredytobiorcy w terminie 14 dni od dnia uruchomienia środków kredytu (§ 9 ust. 4).

Kredyt miał być spłacany w równych ratach miesięcznych obejmujących kapitał i odsetki (§ 9 ust. 6).

Zmiana harmonogramu spłat na skutek zmiany wysokości oprocentowania nie wymagała zawarcia aneksu do umowy kredytu; o nowej wysokości spłat Bank miał zawiadomić Kredytobiorcę pisemnie w terminie 14 dni roboczych od dnia dokonania zmiany, wskazując datę, od której zmiana ta obowiązuje; zawiadomienie stanowiło integralną część umowy kredytu (§ 9 ust. 7).

Spłaty zadłużenia miały być dokonywane poprzez obciążenie rachunku kredytobiorcy, do którego kredytobiorca wystawił pełnomocnictwo i z którego Bank pobierał środki na spłatę zadłużenia w kwotach i terminach wynikających z zawartej umowy kredytu; pełnomocnictwo stanowiło załącznik nr (...) do umowy kredytu (§ 9 ust. 8).

Spłata kredytu następowała w złotych polskich, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr (...) do umowy kredytu.

W razie nieterminowej spłaty kredytu zastosowanie miały przepisy w Regulaminie kredytowania osób fizycznych w (...) S.A. nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim (§ 12 ust. 1).

Wypowiedzenie umowy przez Bank w całości lub w części mogło nastąpić w przypadkach i terminach określonych w Regulaminie kredytowania osób fizycznych w (...) S.A. nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim (§ 14).

Zawiadomienie o wypowiedzeniu umowy kredytu i wymagalności zadłużenia, wezwanie do zapłaty miały być wysłane przez Bank listami poleconymi za zwrotnym potwierdzeniem odbioru na adres kredytobiorcy, określony w umowie

lub zawiadomieniu o zmianie adresu; odmowa przyjęcia przez kredytobiorcę lub dwukrotna adnotacja poczty „nie podjęte w terminie” (awizo) wywoływały skutki doręczenia (§ 15 ust. 1).

Pierwsze i drugie zawiadomienie o powstaniu zadłużenia przeterminowanego wysyłane były listami zwykłymi; trzecie zawiadomienie o powstaniu zadłużenia przeterminowanego wysyłane było listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru (§ 15 ust. 2).

Zawiadomienia stanowiły integralną część umowy (§ 15 ust. 3).

Każda zmiana warunków umowy wymagała zawarcia aneksu w formie pisemnej pod rygorem nieważności, chyba że umowa stanowiła inaczej (§ 16 ust. 1).

Wraz z umową kredytobiorca otrzymał (§ 24 ust. 2):

- 1) Regulamin kredytowania osób fizycznych w (...) S.A. nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim,
- 2) wyciąg z aktualnie obowiązującej Taryfy opłat i prowizji (...) dla klientów indywidualnych.

Kredytobiorca oświadczył, że zapoznał się ze wszystkimi warunkami umowy, postanowieniami Regulaminu oraz Wyciągiem i wyraził na nie zgodę (§ 24 ust. 2).

Integralną część umowy stanowiły załączniki nr (...), w szczególności załącznik nr (...) Postanowienia dotyczące kredytów walutowych (§ 25).

W załączniku nr (...) do umowy powód udzielił (...) S.A. Oddział we W. pełnomocnictwa do obciążania rachunku bankowego nr (...) prowadzonego przez tenże Bank na jego rzecz kwotami określonymi w dyspozycjach składanych przez Bank na pokrycie zobowiązań wobec Banku z tytułu kredytu udzielonego na podstawie umowy nr (...) z dnia 29.09.2005 r.

W załączniku nr (...) do umowy kredytu pozwany złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji, w którym oświadczył, że w związku z udzieleniem przez (...) S.A. na podstawie umowy kredytowej z dnia 29.09.2005 r. kredytu w wysokości 53.295,30 CHF, na okres do dnia 15.09.2035 r. na podstawie art. 97 ust. 1 i 2 pr. bank. poddaje się egzekucji prowadzonej według przepisów kpc i wyraził zgodę na wystawienie przez Bank bankowego tytułu egzekucyjnego, obejmującego roszczenia z tytułu tej umowy do kwoty 84.495,30 CHF, a także wyraził zgodę na ustalenie równowartości jego zadłużenia w złotych polskich, wg średniego kursu NBP dla waluty kredytu w dniu wystawienia BTE oraz upoważnił Bank do naliczania odsetek od dnia przeliczenia roszczenia na złote polskie w wysokości obowiązującej w Banku dla zadłużenia przeterminowanego w złotych.

W załączniku nr (...) do umowy:

- w związku z zaciągnięciem kredytu walutowego kredytobiorca oświadczył, że jest mu znane oraz wyjaśnione przez Bank ryzyko zmiany kursu waluty, w której zaciągnął zobowiązanie kredytowe i jest świadomy ponoszenia tego ryzyka,

- kredytobiorca przyjął do wiadomości, że:

- 1) prowizja bankowa od kredytu walutowego naliczana jest w walucie kredytu i pobierana w złotych po kursie sprzedaży waluty kredytu obowiązującym w Banku w dniu zapłaty prowizji, zgodnie z Tabelą kursów walut (...) S.A. ogłaszaną w siedzibie Banku z zastosowaniem zasad ustalania kursów walut obowiązujących w Banku,
- 2) kwota kredytu lub transzy kredytu wypłacana jest w złotych po przeliczeniu według kursu kupna waluty kredytu obowiązującego w Banku w dniu wypłaty kwoty kredytu lub transzy kredytu, zgodnie z Tabelą kursów walut (...) S.A. ogłaszaną w siedzibie Banku z zastosowaniem zasad ustalania kursów walut obowiązujących w Banku,

3) ewentualna nadwyżka różnic kursowych zostanie wypłacona przelewem na rachunek bankowy kredytobiorcy wskazany we wniosku o wypłatę kredytu, który stanowi załącznik nr (...) do umowy kredytu,

4) kwota spłaty podlega przeliczeniu na złote po kursie sprzedaży waluty kredytu obowiązującym w Banku w dniu dokonywania spłaty, zgodnie z Tabelą kursów walut (...) S.A. ogłaszaną w siedzibie Banku z zastosowaniem zasad ustalania kursów walut obowiązujących w Banku,

- kredytobiorca wyraził zgodę na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego w PLN; do przeliczenia kwoty waluty należało stosować kurs średni NBP waluty kredytu obowiązujący w dniu wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego.

Pozwany wystawił weksel na rzecz (...) S.A. we W., który to weksel (...) S.A. mogło wypełnić w przypadku, gdy (...) S.A. wypowie umowę kredytu nr (...), a (...) S.A. wypłaci z tego tytułu odszkodowanie na rzecz Banku.

/ dowód: umowa kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 29.09.2005 r. z

załącznikami – k. 57-62 i k. 225-236; weksel z deklaracją wekslową – k.244; Regulamin

kredytowania osób fizycznych w (...) S.A. – k. 245-247 /

Umowa kredytu co do zasady nie podlegała negocjacom. Klient mógł negocjować marżę Banku i jego prowizję. Tekst umowy był przygotowywany w Centrali Banku. Pracownicy Oddziału nie mogli weń ingerować.

/ dowód: zeznania świadków: B. F. (1) – e-protokół z dnia 16.04.2019 r. 00:03:13-

00:38:13 k. 1396-1397 i k. 1400, M. P. – e-protokół z dnia 16.04.2019 r.

00:46:03-01:06:38 k. 1398-1400 /

W Oddziale Banku, w którym kredyt uzyskiwał pozwany, znajdowało się pomieszczenie, do którego klient był zapraszany i w którym zapoznawano go z warunkami kredytu. W pomieszczeniu tym mógł spokojnie zapoznać się z treścią umowy. Pracownicy Banku tłumaczyli klientom, że kurs waluty jest zmienny.

/ dowód: zeznania świadka B. F. (1) – e-protokół z dnia 16.04.2019 r. 00:03:13-

00:38:13 k. 1396-1397 i k. 1400 /

Księga wieczysta nr (...) zawiera następujące wpisy:

- dział IO – lokal mieszkalny przy ul. (...), o pow. 46,80 m² – na podstawie umowy o ustanowienie odrębnej własności lokalu i przeniesienie prawa własności z dnia 12.04.2006 r., rep. (...);

- dział ISP – udział wynoszący 233/1.000 w częściach wspólnych nieruchomości objętej KW nr (...);

- dział II – M. B. – na podstawie umowy o ustanowienie odrębnej własności lokalu i przeniesienie prawa własności z dnia 12.04.2006 r., rep. (...);

- dział IV:

- hipoteka umowna zwykła na sumę 53.295,30 CHF z tytułu kredytu z terminem zapłaty do dnia 15.09.2035 r. dla zabezpieczenia spłaty kredytu udzielonego na podstawie umowy kredytu nr (...) z dnia 29.09.2005 r. – wierzyciel (...) S.A. w K. Oddział we W. – na podstawie oświadczenia Banku z dnia 29.09.2005 r.,

- hipoteka umowna kaucyjna na sumę 31.200 CHF, odsetki zmienne o stopie 2,81 %, z tytułu odsetek oraz kosztów dla zabezpieczenia spłaty odsetek oraz kosztów od kredytu zabezpieczonego pierwszą hipoteką – wierzyciel (...) S.A. w K. Oddział we W. – na podstawie oświadczenia Banku z dnia 29.09.2005 r.

/ dowód: wydruk elektronicznej KW nr (...) – k. 42-56 /

W dniu 30.09.2005 r. M. B. złożył wniosek o wypłatę kredytu, którym wniósł o dokonanie wypłaty w walucie PLN w kwocie 105.516,80 zł na rachunek Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W. nr (...) oraz o wypłatę ewentualnej nadwyżki na swój rachunek nr (...).

W dniu 30.09.2005 r. (...) S.A.:

- pobrał prowizję obliczoną jako $1.172,50 \text{ CHF} \times 2,5518 = 4.142,47 \text{ zł}$,

- wypłacił na rachunek Spółdzielni Mieszkaniowej – 105.516,08 PLN, stosując kurs 2,4709

- wypłacił na rachunek pozwanego – 26.171,28 zł, stosując kurs 2,4709.

/ dowód: wniosek o wypłatę – k. 225; polecenie księgowania – k. 419; polecenie wykonania dyspozycji – k. 420-421 /

Pozwany zamieszkiwał w lokalu przy ul. (...) we W., nie wykorzystywał lokalu na potrzeby działalności gospodarczej.

/ dowód: zeznania świadka E. C. – e-protokół z dnia 24.05.2019 r. 00:01:41-00:11:25

k. 1416 i 1418; zeznania pozwanego M. B. – e-protokół z dnia

13.10.2020 r. 00:14:27-01:44:49 k. 1639-1644 /

W okresie od dnia 30.09.2005 r. do dnia 12.06.2017 r. pozwany spłacił na rzecz Banku 40.245,65 PLN oraz 11.463,87 CHF, co zostało przez Bank rozliczone jako:

- 12.688,50 CHF kapitału,

- 13,878,72 CHF odsetek umownych,

- 59,38 CHF odsetek karnych,

- 196,69 CHF opłat i prowizji,

tj. łącznie 26.823,29 CHF.

/ dowód: zestawienie spłat – k. 35-40, k. 422-425; potwierdzenia dyspozycji wpłat – k. 111-112;

przeгляд historii – k. 426-611 /

Pismem z dnia 17.07.2007 r. pozwany wniósł o obniżenie marży do poziomu 1,5 % oraz o zmianę terminu płatności raty miesięcznej na koniec miesiąca. Jednocześnie oświadczył, że rezygnuje z rachunku ROR do obsługi klienta.

Powód przygotował projekt aneksu do umowy, obejmujący wnioskowane przez pozwanego zmiany, który nie został przez strony podpisany.

/ dowód: wniosek z dnia 17.07.2007 r. – k. 248-249; projekt aneksu do umowy – k. 250-252; pismo

z dnia 16.12.2010 r. – k. 285-286 /

Pozwany dokonywał spłat kredytu w ten sposób, że wpłacał środki na konto ROR, z którego Bank pobierał raty. W 2010 r. pozwany zrezygnował z rachunku ROR i zaczął wpłacać środki na rachunek obsługi kredytu. Od 2012 r. skorzystał z możliwości uiszczania rat bezpośrednio w CHF.

/ dowód: zeznania pozwanego M. B. – e-protokół z dnia 13.10.2020 r. 00:14:27-

01:44:49 k. 1639-1644 /

Na podstawie uchwały o zmianie statutu z dnia 13.11.2013 r., rep.(...), (...) S.A. zmienił swoją siedzibę na G.. Zmiana siedziby spółki została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego nr (...) dnia 11.12.2013 r.

/ dowód: odpis z KRS nr (...) – k. 6-31 i k. 170-195 /

Na początku 2015 r. pozwany nie otrzymał kolejnego harmonogramu spłaty. Nie zapłacił kolejnej raty.

/ dowód: zeznania pozwanego M. B. – e-protokół z dnia 13.10.2020 r. 00:14:27-

01:44:49 k. 1639-1644 /

Pismem z dnia 26.03.2015 r. (...) S.A. skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty zaległości w kwocie 208,95 CHF. Poinformował, że na prowadzonym przez (...) S.A. rachunku pozwanego utrzymuje się zadłużenie przeterminowane i wymagalne, a konsekwencją nieterminowej spłaty może być wypowiedzenie umowy.

/ dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 26.03.2015 r. – k. 253 /

Pismem z dnia 20.05.2015 r. (...) S.A. w G. skierował do pozwanego ostateczne wezwanie przed wypowiedzeniem umowy kredytowej, w którym wezwał do natychmiastowego uregulowania zaległości w spłacie kredytu wynoszącej 596,54 CHF. Poinformował, że nieterminowa spłata zadłużenia stanowi naruszenie warunków umowy, czego konsekwencją może być wypowiedzenie skutkujące obowiązkiem spłaty całej należności.

Pismo zostało awizowane w dniu 25.05.2015 r. i zwrócone w dniu 09.06.2015 r. jako niepodjęte w terminie.

/ dowód: pismo z dnia 20.05.2015 r. – k. 254-258 /

Pismem z dnia 18.06.2015 r. (...) S.A. w G. skierował do pozwanego pod adres: ul. (...) W., wypowiedzenie umowy kredytu i wezwanie do zapłaty. W piśmie wskazał, że w związku z naruszeniem warunków udzielania kredytu przez niedotrzymanie terminów zapłaty wypowiada w całości umowę kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 25.09.2005 r. na podstawie art. 75 prawa bankowego i wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 30 dni (termin wypowiedzenia) od dnia otrzymania wypowiedzenia następujących kwot:

- kapitał kredytu – 41.182,46 CHF,

- odsetki zaległe – 215,51 CHF,

- odsetki za opóźnienie – 15,58 CHF,

- opłaty i prowizje – 26,00 CHF,

tj. łącznie 41.439,55 CHF, wraz z dalszymi odsetkami liczonymi od dnia sporządzenia pisma do dnia zapłaty.

Bank wskazał, że spłata wierzytelności powinna zostać dokonana wg kursu sprzedaży CHF podanego w Tabeli kursów kupna/sprzedaży (...) S.A., obowiązującego w Banku w dniu wpływu środków do Banku.

Pismo zostało awizowane w dniach 22.06.2015 r. i 30.06.2015 r., a następnie zwrócone dnia 07.07.2015 r. jako niepodjęte.

/ dowód: wypowiedzenie umowy kredytu i wezwanie do zapłaty z dnia 18.06.2015 r. – k. 259-261;

odpowiedź Poczty Polskiej z dnia 06.08.2015 r. na reklamację – k. 262; książka

nadawcza – k. 263 /

Przed wysłaniem wypowiedzenia pracownicy Banku sprawdzali na podstawie danych w systemie transakcyjnym, czy istnieje zaległość w spłacie dwóch pełnych rat kredytu, a także czy zostały wysłane dwa wezwania do zapłaty, porównywali te informacje z umową kredytu. W systemie odnotowywane były kontakty z klientem, rozmowy telefoniczne, itp. Pełnomocnik Banku umocowany do wypowiadania umów otrzymywał zestawienia opracowane przez dział ryzyka.

/ dowód: zeznania świadka K. O. – k. 1391-392 /

W dniu 01.07.2015 r. pozwany wpłacił na rzecz Banku 850 CHF. Kwota ta została zaliczona przez Bank odpowiednio na wymagalny kapitał kredytu, odsetki oraz opłaty.

Od lipca 2015 r. strony wymieniły między sobą liczną korespondencję i odbyły wiele rozmów telefonicznych. Poruszane przez strony kwestie dotyczyły: wysyłki harmonogramu spłaty rat kredytu, skuteczności wypowiedzenia umowy kredytowej, ugody przewidującej spłatę zadłużenia.

W związku z brakiem porozumienia dotyczącego polubownej spłaty zobowiązania Bank skierował sprawę na drogę postępowania sądowego.

/ dowód: korespondencja stron – k. 105-110, k. 292-415; zeznania pozwanego M.

B. – e-protokół z dnia 13.10.2020 r. 00:14:27-01:44:49 k. 1639-1644 /

O tym, że miał nie otrzymać korespondencji z Banku, pozwany mówił S. P. – administratorowi budynku przy ul. (...) oraz sąsiadce E. C.. Inni mieszkańcy w tym czasie nie zgłaszali tego rodzaju problemów.

Na adres E. C. – ul. (...) W.– dotarła przesyłka z (...) S.A. skierowana do innej osoby – M. Z., nieznanego E. C..

/ dowód: przesyłka – k. 117-118; zeznania świadków: S. P. – e-protokół z dnia

16.04.2019 r. 00:38:57-00:46:02 – k. 1397-1398 i 1400, E. C. – e-protokół

z dnia 24.05.2019 r. 00:01:41-00:11:25 k. 1416 i 1418 /

W dniu 13.06.2017 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg banku, w którym stwierdził istnienie zobowiązania M. B. z tytułu kredytu udzielonego ww. dłużnikowi na podstawie umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 29.09.2005 r. w wysokości 48.737,19 CHF, na co składa się:

1. kapitał – 40.614,88 CHF,
2. odsetki umowne naliczone od 15.06.2015 r. do 10.08.2015 r. – 56,81 CHF,
3. odsetki karne naliczone od 15.07.2015 r. do 12.06.2017 r. – 8.065,50 CHF,

wraz z dalszymi odsetkami umownymi w wysokości 1,8-krotności obowiązującej stopy odsetek ustawowych, wynoszących na dzień wystawienia wyciągu 9,00 % w skali roku, liczonymi od łącznej kwoty zadłużenia od 13.06.2017 r. do dnia zapłaty.

/ dowód: wyciąg z ksiąg banku z dnia 13.06.2017 r. – k. 4 /

Pismem z dnia 01.09.2017 r., doręczonym dnia 06.09.2017 r., pozwany skierował do (...) S.A. w G. wezwanie przedsądowe do usunięcia skutków bezprawnego naruszenia jego dóbr osobistych w postaci dobrego imienia i nieposzlakowanej opinii, a związanych z bezpodstawnym i bezprawnym wypowiedzeniem umowy kredytu hipotecznego.

Ponadto pozwany zawarł w tym piśmie oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu, powołując się na poinformowanie przez prawnika, że umowa kredytu z dnia 29.09.2005 r. jest umową o produkt strukturyzowany o wysokim stopniu skomplikowania, mającą cechy opcji walutowej.

W odpowiedzi na to pismo pismem z dnia 27.09.2017 r. Bank odmówił zaspokojenia zgłoszonych roszczeń, a także uznał złożone przez niego oświadczenia za bezpodstawne, a tym samym bezskuteczne.

/ dowód: pismo z dnia 01.09.2017 r. – k. 113-116; pismo z dnia 27.09.2017 r. – k. 275-282 /

Sąd zważył, co następuje.

Zarzuty pozwanego wobec nakazu zapłaty z dnia 04.07.2017 r. zasługują na uwzględnienie.

Sąd poczynił ustalenia stanu faktycznego sprawy na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony, zeznań świadków K. O., B. F. (1), M. P., S. P., E. C., a także zeznań samego pozwanego. Nieprzydatne były zeznania świadka T. S. pomimo ich obszerności, albowiem w ogóle nie pamiętał on osoby pozwanego i okoliczności złożenia wniosku kredytowego, jedynie omówił ogólne zasady przedstawiania ofert kredytowych. Zeznania świadków M. C. i B. F. (2) nie wniosły istotnych informacji, albowiem świadkowie kojarzyli osobę pozwanego, a nie szczegóły prowadzonych rozmów i dokonanych konkretnie w stosunku do niego czynności. Także zeznania świadka T. P. nie dotyczyły konkretnie relacji między Bankiem a pozwanym.

Natomiast oddaleniu jako nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy albo w ogóle nietrafne podlegały następujące wnioski dowodowe zgłoszone przez pozwanego w zarzutach oraz przez powoda w odpowiedzi na zarzuty:

- wnioski powoda w przedmiocie zobowiązania pozwanego do złożenia dokumentów dotyczących jego przychodów i kosztów zawarte w punkcie 8 odpowiedzi na zarzuty, mające zmierzać do podważenia statusu konsumenta po stronie pozwanego, albowiem wbrew twierdzeniu powoda nic nie wskazuje ani choćby uprawdopodobnia, aby pozwany zawierając umowę kredytu na zakup mieszkania przy ul. (...) działał w ramach działalności gospodarczej lub zawodowej – nawet, jeżeli adres ten był adresem ewidencyjnym działalności gospodarczej pozwanego, nie przekreśla to statusu konsumenta;

- wnioski pozwanego o przesłuchanie świadków M. D., B. W., K. M., M. G. zawarte w punkcie 2 i 3 zarzutów, albowiem zostali oni zgłoszeni na okoliczności nierealizowania przez powoda obowiązków wynikających z umowy, w szczególności niedoręczenia aktualnego harmonogramu spłat, a także niewymagalności roszczeń powoda względem pozwanego, podczas gdy niezrealizowanie obowiązków powoda, niedoręczenie harmonogramu, itp., to okoliczności mające charakter negatywnych, a takie nie podlegają dowodzeniu – pozwany może zaprzeczyć otrzymaniu harmonogramu, może też zarzucać, że powód nie wykonał obowiązków umownych i wówczas ciężar dowodu przechodzi na powoda, który powinien przedstawić swoje kontrzarzuty i zgłosić potwierdzające je dowody;

- wniosek zawarty w punkcie 11 zarzutów – dotyczący złożenia dokumentów dotyczących rozliczenia kredytu i jego wypowiedzenia, albowiem wniosek ten odnosi się do gromadzenia materiału dowodowego, zależnego od powoda, tzn. to powód ewentualnie decyduje, czy odpowiednie dokumenty złożyć czy nie, natomiast pozwany może podnosić zarzuty nieudowodnienia określonych faktów wobec nieprzedłożenia dokumentów;

- wniosek zawarty w punkcie 12 zarzutów – dotyczący reklamacji pozwanego – jako stanowiący próbę przerzucenia na powoda obowiązków procesowych pozwanego – to pozwany powinien udowodnić, kiedy i jakiej treści reklamacje składał, poprzez przedłożenie ich kopii i dowodów doręczenia powodowi;

- wnioski zawarte w punktach 13 i 14 zarzutów – dotyczące złożenia dokumentów, albowiem pozwany może po prostu zarzucić, iż powód nie przedstawiając takich dokumentów, nie udowodnił roszczenia;

- wnioski zawarte w punkcie 15 i 16 zarzutów, albowiem Sąd rozstrzyga sprawę samodzielnie, wedle swej oceny opartej o rozważenie wszelkich okoliczności sprawy i nie widzi potrzeby zasięgnięcia opinii Prezesa UOKiK i Rzecznika Finansowego;

- wniosek zawarty w punkcie 17 zarzutów, albowiem nie ma znaczenia, jakie inne osoby (poza zgłoszonymi przez pozwanego B. F. (1) i M. P.) obsługiwały klientów powodowego Banku w Oddziale przy ul. (...) we W. ani też, jak byli szkoleni pracownicy powoda – są to ogólniki nie dotyczące umowy kredytowej pozwanego;

- wniosek zawarty w punkcie 18 zarzutów, albowiem oczekiwane informacje nie dotyczą umowy kredytowej powoda, a zatem nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy; jeżeli chodzi zaś o to, kto w okresie podpisywania umowy między powodem a pozwanym był członkiem zarządu powoda, to informacje takie są dostępne w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Sąd pominął także dowód z opinii biegłego jako zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy.

Powód zgłosił ten dowód na okoliczność, co jest kursem rynkowym kupna i sprzedaży waluty, jakie elementy mają wpływ na jego ustalenie, jaki kurs wedle biegłego był najbardziej adekwatny do charakteru łączącego strony stosunku prawnego, powszechności marży przy dokonywaniu wymiany walutowej, czy wysokość spreadu mieściła się w granicach uczciwego wynagrodzenia, przeliczenia zobowiązania pozwanego uwzględniającego przyjęte przez biegłego uczciwe wynagrodzenie należne Bankowi, itp. Te okoliczności albo są pozbawione znaczenia albo nie mogą stanowić przedmiotu dowodu z opinii. Jeżeli chodzi o spread walutowy, utrwalone w orzecznictwie jest stanowisko o – ze względów niżej przedstawionych – niedozwolonym charakterze postanowień umowy przewidujących przeliczenia walut według kursów ustalanych przez Bank oraz według różnych typów tych kursów dla różnych przeliczeń. Nie ma przy tym znaczenia, czy kurs Banku miał charakter rynkowy i co wpływało na jego ustalenie, albowiem ani w umowie kredytu ani w regulaminie zostały w ogóle wskazane reguły ustalania kursów z Tabeli powodowego Banku. Natomiast ocena, co jest adekwatne do stosunku prawnego łączącego strony i co jest uczciwym wynagrodzeniem, to ocena prawna należąca wyłącznie do Sądu.

Pozwany zgłosił ten dowód (punkt 17 zarzutów) na okoliczność czy umowa z dnia 29.09.2005 r. jest umową o produkt strukturyzowany o wysokim stopniu skomplikowania i czy spełnia kryteria opcji walutowej, co po pierwsze jest elementem oceny prawnej Sądu, zaś po drugie nie stanowi w tej sprawie zasadniczego przedmiotu sporu, jakim jest istnienie między stronami stosunku kredytu, ważność umowy kredytu oraz skuteczność jej rozwiązania.

Należy podzielić zasadniczy zarzut pozwanego dotyczący nieważności umowy kredytu z dnia 19.09.2005 r.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Natomiast według art. 69 ust. 2 pr. bank. umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

1) strony umowy;

2) kwotę i walutę kredytu;

3) cel, na który kredyt został udzielony;

4) zasady i termin spłaty kredytu;

4a) w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu;

5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany;

6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu;

7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu;

8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych;

9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje;

10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Ponadto stosownie do art. 69 ust. 3 pr. bank. w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonać przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie; w tym przypadku w umowie o kredyt określa się także zasady otwarcia i prowadzenia rachunku służącego do gromadzenia środków przeznaczonych na spłatę kredytu oraz zasady dokonywania spłaty za pośrednictwem tego rachunku.

Prawo bankowe nie definiuje pojęć kredytu indeksowanego i kredytu denominowanego. Charakter tych umów wykształcił się w praktyce obrotu. Kredyt denominowany oznacza kredyt wyrażony w walucie obcej (w tym wypadku CHF), którego wartość podlega przeliczeniu na złote polskie według kursu z dnia wydania decyzji kredytowej, z dnia zawarcia umowy, z dnia wypłaty (uruchomienia) kredytu albo z innej jeszcze daty; wartość wyrażona w walucie obcej stanowi podstawę do ustalenia wysokości rat spłaty kredytu wskazywanych w harmonogramach płatności, które to raty z kolei każdorazowo podlegają przeliczeniu na złote polskie według kursu z dnia płatności raty, z dnia poprzedzającego dzień płatności raty albo z innej jeszcze daty.

Regulacje dotyczące kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej zostały wprowadzone do art. 69 ust. 2 pkt 4a i ust. 3 pr. bank. z dniem 26.08.2011 r. na mocy ustawy z dnia 26.07.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 165, poz. 984 – tzw. ustawy antyspreadowej). Nie oznacza to jednak, iż przed tą datą zawarcie umowy kredytu tego rodzaju było niedopuszczalne. Przeciwnie, możliwość zawarcia umowy kredytu zawierającej tego rodzaju postanowienia mieściła się w ramach ogólnej swobody kontaktowania przewidzianej w art. 353¹ kc (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29.04.2015 r., V CSK 445/14; z dnia 22.01.2016 r., I CSK 1049/14).

Wbrew stanowisku powoda łącząca strony umowa kredytu z dnia 29.09.2005 r. nie jest tym samym nieważna tylko dlatego, że jej przedmiotem jest kredyt denominowany do CHF. Natomiast można dopatrzeć się wadliwości tej umowy z uwagi na wadliwość jej konkretnych postanowień.

Jak wynika z art. 69 ust. 1 pr. bank., essentialia negotii umowy kredytu stanowią: oddanie przez bank do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie ściśle określonej kwoty środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel oraz zobowiązanie kredytobiorcy do korzystania z oddanych do dyspozycji środków pieniężnych na warunkach określonych w umowie, do zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz do zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Umowa kredytu stanowi odrębny typ umowy nazwanej. Jest to umowa konsensualna, dwustronnie zobowiązująca, odpłatna. Istotą kredytu jest oddanie środków

pieniężnych do dyspozycji kredytobiorcy (co odróżnia kredyt od pożyczki pieniężnej polegającej na przeniesieniu środków pieniężnych na własność) oraz konieczność określenia celu umowy (w przypadku pożyczki wobec przeniesienia własności cel nie ma znaczenia). Uwzględniając powyższe, należy rozważyć istotę łączącego strony zobowiązaniowego stosunku prawnego znajdującego swe źródło w umowie kredytu z dnia 29.09.2005 r.

Według § 2 ust. 1 tej umowy (...) S.A. udzielił powodowi kredytu denominowanego do waluty CHF w wysokości 53.295,30 CHF, przy czym – stosownie do zapisów Załącznika nr (...) do umowy kredytu – wypłata kredytu miała nastąpić w złotych po przeliczeniu według kursu kupna waluty kredytu obowiązującego w Banku w dniu wypłaty z zastosowaniem zasad ustalania kursów walut obowiązujących w Banku. Z kolei – według § 9 ust 9 umowy oraz przywołanego Załącznika nr (...) do umowy – spłata kredytu miała być dokonywana w złotych, a kwota spłaty przeliczana na złote po kursie sprzedaży obowiązującym w Banku w dniu dokonywania spłaty.

Powołane postanowienia wskazują zatem, że strony zawarły umowę, mocą której Bank zobowiązał się przekazać do dyspozycji powoda nieokreśloną sumę złotych polskich stanowiącą równowartość określonej w umowie sumy franków szwajcarskich. Wartość ta miała zostać ustalona przy zastosowaniu kursu kupna (aktualna tabela kursów) obowiązującego w Banku w dniu wypłaty środków.

Tak skonstruowana umowa nie nosi cech umowy kredytu oznaczonych w art. 69 ust. 1 prawa bankowego, a w konsekwencji jest nieważna na podstawie art. 58 § 1 kc.

Przede wszystkim brak jest w istocie jednoznacznego i stanowczego określenia w umowie sumy pieniężnej oddanej do dyspozycji kredytobiorcy. Umowa stanowi bowiem o udzieleniu kredytu w CHF, ale zastrzega wypłatę kredytu w walucie polskiej oraz spłatę kredytu w złotych polskich. Z żadnego postanowienia umowy nie wynika, aby udostępnieniu kredytobiorcy podlegała suma 53.295,30 CHF. Ponadto umowa przewiduje przeliczenie kwot wypłacanych w dniu wypłaty kolejnej transzy kredytu, czyli do daty w istocie w umowie kredytu nieskonkretyzowanej.

Zachodzi zatem istotna i zasadnicza sprzeczność pomiędzy określeniem kredytu jako udzielonego w CHF a oddaniem do dyspozycji kredytobiorcy (wypłatą zgodnie z przewidzianym w umowie celem kredytu) sumy pieniężnej w PLN. Sumą oddaną kredytobiorcy nie była suma 53.295,30 CHF. (...) S.A. takiej kwoty nie wypłacił ani bezpośrednio pozwanemu ani podmiotom wskazanym w zleceniu wypłaty. Pozwany wskazał we wniosku kredytowym, że ubiega się o udzielenie mu kredytu w kwocie 131.516,80 zł. Ostatecznie przyjęta została suma wyrażona w CHF przeliczona według kursu kupna Banku z dnia drugiego wniosku kredytowego pozwanego, wynoszącego 2,4677. W dacie zawarcia umowy kredytu suma 53.295,30 CHF stanowiła – według średniego kursu NBP wynoszącego 2,5053 – równowartość 133.520,71 zł. Natomiast w celu udzielenia kredytu w kwocie 131.516,80 zł przy tym samym kursie wartość w CHF winna wynieść 52.495,43 CHF.

W sytuacji, gdy wartość kredytu wyrażona została we franku szwajcarskim, natomiast wypłata kredytu oraz realnie spłacane raty opiewały na wartości w złotych polskich, kredytobiorca nigdy nie spłaca nominalnej kwoty kredytu, bowiem z uwagi na różnice kursowe zawsze będzie to inna kwota, co więcej, podlegająca stałej zmianie przy każdej zmianie harmonogramu płatności. Cecha ta stanowi znaczące odejście od ustawowej konstrukcji kredytu, której elementem przedmiotowo istotnym jest obowiązek kredytobiorcy dokonania zwrotu otrzymanej od banku sumy pieniężnej.

Stan taki wynika już z zastosowania spreadu walutowego, czyli różnicy między kursem kupna (niższym) a kursem sprzedaży (wyższym). Już w chwili wypłaty kredytu – przeliczonego po kursie niższym – kredytobiorca staje się zobowiązany do spłaty kapitału kredytu w wyższej

wartości – jako przeliczonego po kursie wyższym.

W ocenie Sądu nie zachodziły żadne okoliczności uniemożliwiające dokonanie w umowie przeliczenia walutowego według stanu i kursu z dnia zawarcia umowy i wskazanie równocześnie sumy kredytu w CHF i PLN.

Następnie należy zwrócić uwagę, że przy uruchomieniu kredytu kwota 53.295,30 CHF została przeliczona po kursie 2,4709, co dało 131.687,35 zł, czyli w istocie nieco więcej, niż pozwany wnioskował. Taki stan jedynie pogłębia niepewność kredytobiorcy co do wysokości zobowiązania wynikającego z umowy kredytu. Z kolei dokonując przeliczenia według średniego kursu NBP (2,5180), kwota uruchomionego kredytu winna wynieść 134.198,32 zł.

W konsekwencji powyższego Sąd podzielił argumentację pozwanego dotyczącą braku prawidłowego określenia kwoty udzielonego powodowi kredytu oraz braku prawidłowego określenia zobowiązania kredytobiorcy do spłaty kredytu, czyli istotnych elementów umowy kredytu. Braki te oznaczają nieważność umowy kredytu, jako niespełniającej wymogów przewidzianych w art. 69 ust. 1 i 2 pr. bank.

Należy też wyrazić daleko idące wątpliwości wobec walutowego charakteru kredytu. Poza wskazaniem na sumę 53.295,30 CHF wszystkie operacje wyrażone były w złotych polskich i było to konsekwencją stanowczych postanowień umowy. Na kwalifikowanie umowy kredytu denominowanego zawierającej identyczne klauzule przeliczeniowe, jak w umowie kredytu pozwanego, jako kredytu złotowego, nie walutowego, wskazał Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 26.02.2020 r., I ACa 422/19.

Należy także podzielić argumentację pozwanego w zakresie abuzywnego charakteru postanowień umowy kredytu odnoszących się do klauzul kursowych.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy; nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Przepis art. 385¹ § 2 kc wskazuje, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Wreszcie stosownie do art. 385² kc oceny zgodności postanowienia z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

W ocenie Sądu, za rażąco sprzeczne z interesem konsumenta oraz sprzeczne z dobrymi obyczajami należy uznać posługiwanie się przez (...) S.A. po pierwsze kursami kupna/sprzedaży CHF ustalonymi jednostronnie przez Bank, pochodzącymi z jego Tabeli kursów, po drugie zaś różnymi kursami dla różnych przeliczeń.

Kurs zakupu i sprzedaży ustalany był przez Bank, który nie wskazał w umowie kredytu metody wyliczania tych kursów, poddającej się weryfikacji. Miernik waloryzacji stosowany do przeliczenia świadczenia pieniężnego winien mieć charakter obiektywny, niezależny od woli jednej ze stron. Natomiast mechanizm ustalania przez bank kursów waluty, pozostawiający bankowi swobodę, jest w sposób oczywisty sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.01.2016 r., I CSK 149/14, OSNC 2016/11/134). Nawet, jeżeli tabele kursowe były sporządzane na podstawie wyjściowych danych transakcyjnych z rynku międzybankowego, niezależnych od Banku (np. poprzez system Reuters), to i tak metody ustalania kursów nie były uzgadniane w ramach indywidualnych, jednostkowych umów.

W dacie uruchomienia kredytu lub poszczególnych transz Bank stosował kurs kupna waluty według Tabeli kursów z dnia wypłaty środków, zaś w dacie spłaty rat kapitałowo-odsetkowych stosował kurs sprzedaży waluty według Tabeli kursów z dnia spłaty. Zastosowanie innego kursu dla przeliczenia kredytu uruchamianego – kursu kupna oraz innego kursu dla przeliczenia kredytu spłacanego – kursu sprzedaży prowadzi do uzyskania przez Bank dodatkowej korzyści finansowej wynikłej z różnicy między tymi kursami. Na tym polega istota tzw. spreadu walutowego. Na potrzeby przeliczenia kredytu do waluty obcej należało przyjąć kurs ustalany według tej samej jednolitej metody – albo każdorazowo kurs kupna, albo każdorazowo kurs sprzedaży albo jakąś postać kursu uśrednionego lub kursu niezależnego od stron umowy, np. kursu ogłaszanego przez NBP z dnia zawarcia umowy oraz z dnia płatności kolejnej raty kredytu. Rozbieżność stosowanych kursów stanowi korzyść wyłącznie dla banku udzielającego kredytu, a nie dla

kredytobiorcy będącego konsumentem. Sytuacje tego rodzaju legły zresztą u podstaw dokonania nowelizacji prawa bankowego ustawą tzw. antyspreadową z dnia 26.07.2011 r.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że w aktualnym orzecznictwie sądowym prezentowany jest pogląd, iż klauzule przeliczeniowe zawarte w umowach kredytów indeksowanych lub denominowanych do CHF dotyczą głównych świadczeń stron, jako że określają zobowiązanie banku do wypłaty kredytu oraz zobowiązanie kredytobiorcy do jego spłaty, wobec czego – w sytuacji nieprecyzyjnego określenia tychże świadczeń na skutek eliminacji klauzul niedozwolonych umowę kredytu zawierającą takie postanowienia należy postrzegać jako nieważną (por wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.12.2019 r., V CSK 382/18).

Z osobowych źródeł dowodowych, tj. zeznań świadków B. F. (1) i M. P. oraz zeznań samego pozwanego, wynika, że postanowienia umowy kredytu nr (...) - (...) z dnia 29.09.2005 r. nie zostały z pozwanym indywidualnie uzgodnione, w szczególności w zakresie dotyczącym klauzul przeliczeniowych, przeciwnie zostały przejęte z wzorca pochodzącego od Banku. Świadek B. F. (1) zeznała, że treść umowy nie była przedmiotem negocjacji poza marżą, gotowy dokument umowy pochodził od centrali Banku, a doradcy w Oddziale, obsługujący klienta, nie mieli możliwości zmiany poszczególnych postanowień umowy, mogli być jedynie przekaznikami propozycji klienta. Pozwany zapoznał się z gotową już umową podczas wizyty w Banku w celu jej podpisania. W takich okolicznościach nie sposób mówić o indywidualnym uzgodnieniu poszczególnych postanowień umowy kredytu.

Nie może też mieć decydującego znaczenia podpisanie przez powoda – na formularzu Banku – Załącznik nr (...) – oświadczenia o ryzyku zmiany kursu walutowego. Należy zwrócić uwagę, że w zakresie klauzul przeliczeniowych kredytobiorca jedynie oświadczył, że przyjmuje do wiadomości reguły tychże przeliczeń przy wykorzystaniu kursów ustalanych przez Bank. Przyjmuje do wiadomości to nie to samo, co wyraża zgodę, a tym bardziej uzgadnia indywidualnie. Ponadto nie wystarczające jest jedynie podpisanie oświadczenia, konieczne jest jednoznaczne i wyczerpujące przedstawienie zasad przeliczeń walutowych i ryzyk z tym związanych.

Nieważność umowy kredytu (...) S.A. o tożsamym wzorcu, jak umowa pozwanego z dnia 29.09.2005 r., została ustalona przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 10.03.2020 r., I ACa 846/19.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego zawarta w umowie kredytu klauzula denominacyjna nie została określona w sposób jednoznaczny, bowiem na jej podstawie kredytobiorca nie był w stanie oszacować kwoty, którą miał faktycznie otrzymać, ani też kwoty, jaką miał obowiązek w przyszłości świadczyć, a zasady przewalutowania określał jednostronnie Bank. W umowie nie ma sprecyzowanych obiektywnych i sprawdzalnych kryteriów, które wpływałyby na wysokość kursów kupna i sprzedaży CHF. Odwołanie do kursów walut zawartych w „Tabeli kursów” obowiązującej w Banku oznacza naruszenie równorzędności stron umowy przez nierównomierne rozłożenie uprawnień i obowiązków między partnerami stosunku obligacyjnego. Nie ulega także wątpliwości, że wysokość marży pomiędzy kursem kupna i sprzedaży CHF była zależna wyłącznie od woli Banku. Przy takich zapisach umowy kredytobiorca nie był w stanie określić rzeczywistej wysokości zadłużenia, w tym zakresie był uzależniony od jednostronnych decyzji banku, co przeczy dobremu obyczajom i narusza równowagę stron stosunku zobowiązaniowego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego załącznik nr (...) do umowy kredytu nie spełnia wymogu jednoznacznego i zrozumiałego poinformowania konsumenta, że zaciągnięcie tego rodzaju kredytu jest bardzo ryzykowne, a efektem może być obowiązek zwrotu kwoty wielokrotnie wyższej od pożyczonej, mimo dokonywania regularnych spłat. Nie ma przy tym znaczenia odebranie od kredytobiorcy oświadczenia, zawartego w tym załączniku, o standardowej treści, że został poinformowany o ponoszeniu ryzyka wynikającego ze zmiany kursu waluty oraz przyjął do wiadomości i zaakceptował to ryzyko.

Sąd Apelacyjny wskazał także, że umowa kredytu z uwagi na zastosowany mechanizm denominacyjny prowadziła do skutków dla kredytobiorcy rażąco niekorzystnych. Przyjęty w umowie mechanizm denominacyjny skutkował nieusprawiedliwioną dysproporcją praw i obowiązków stron umowy na niekorzyść kredytobiorcy, powodującą

niekorzystne ukształtowanie ich sytuacji ekonomicznej. Pomimo dokonywania spłat zadłużenia po 15 latach spłaty zadłużenie kredytobiorców według zaświadczenia Banku miało sięgać 60 % faktycznie wypłaconej kwoty.

Przedstawione stanowisko należy odnieść w pełnym zakresie do umowy kredytu nr (...) - (...) z dnia 29.09.2005 r.

Za nieważnością umowy kredytu denominowanego (...) S.A. tego samego typu, co kredyt powoda, opowiedział się również Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 30.06.2020 r., I ACa 99/19.

Abuzywny charakter załącznika nr 7 do umowy kredytu (...) S.A. został także stwierdzony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29.10.2019 r., IV CSK 309/18.

Brak jest możliwości uzupełnienia luk powstałych w umowie kredytu po usunięciu z niej niedozwolonych postanowień umownych dotyczących przeliczeń walutowych. Prowadzi to w konsekwencji do stwierdzenia nieważności tejże umowy.

Powód wywodzi swoje roszczenie z tytułu wypowiedzenia kredytu i postawienia go w stan natychmiastowej wymagalności. Ta podstawa faktyczna nie znajduje uzasadnienia. Skoro umowa kredytu była nieważna od początku, nie mogła zostać wypowiedziana. Powodowemu Bankowi co najwyżej przysługuje roszczenie o zwrot wypłaconego kapitału, pomniejszonego o dokonane spłaty, czyli o zwrot świadczenia nienależnego spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy – art. 405 kc oraz 410 § 1 i 2 kc.

W świetle powyższych rozważań zbędna stała się ocena skuteczności wypowiedzenia umowy kredytu i prawidłowości jego doręczenia. Sąd zwraca jednak uwagę, iż stanowisko pozwanego co do braku doręczenia mu harmonogramu było błędne. W sytuacji bowiem, gdy pozwany nie otrzymał zaktualizowanego harmonogramu rat, powinien był spłacać raty według ostatniego harmonogramu. Poza tym, jeżeli kontakt z infolinią Banku nie przynosił skutku, to nic nie stało na przeszkodzie osobistemu zgłoszeniu się w Oddziale albo skierowaniu pisemnego wezwania do przesłania harmonogramu albo złożeniu, również pisemnie, reklamacji.

Zakładając ewentualnie, iż umowa kredytu z dnia 29.09.2005 r. nie jest nieważna i mogła być wykonywana, czy to z pominięciem przeliczeń walutowych dokonywanych według kursu Banku i zastosowaniem w jego miejsce kursu średniego NBP czy to w ogóle z pominięciem mechanizmu denominacji i postrzeganiem kredytu jako kredytu złotowego (do czego zdanie Sądu Okręgowego brak jest podstaw z uwagi na brak wskazania w umowie kredytu jego sumy wyrażonej w złotych polskich), to i tak żądanie pozwu musiałyby zostać oddalone. Powód wystąpił bowiem z żądaniem zasądzenia sumy pieniężnej wyrażonej w walucie szwajcarskiej. Tymczasem wszelkie operacje związane z uruchomieniem i spłatą kredytu, czyli z wykonaniem zasadniczych zobowiązań stron umowy z dnia 29.09.2005 r., były dokonywane w złotych polskich. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29.10.2019 r., IV CSK 309/18, zamieszczenie w umowie kwoty w CHF stanowiło wyłącznie niezaskładający na ochronę kamufaż Banku. W związku z tym, stosownie do art. 354 § 1 kc w zw. z art. 358¹ § kc, dłużnik powinien wykonać zobowiązanie pieniężne zgodnie z treścią stosunku obligacyjnego, a skoro tak, to powód mógłby żądać od pozwanego tylko tego, co było przedmiotem umowy, czyli świadczenia w złotych polskich (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19.10.2018 r., IV CSK 200/18; wyroki Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18.09.2019 r., I ACa 278/19, oraz z dnia 30.09.2020 r., I ACa 874/19). W sytuacji, gdy objęte pozwem roszczenie, wynikające z umowy kredytu łączącej strony, dotyczyło w istocie zobowiązania w polskiej walucie, brak jest podstaw do tego, aby powód dochodził spełnienia tego świadczenia (jego zapłaty) w walucie obcej, tj. we frankach szwajcarskich (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 26.02.2020 r., I ACa 422/19).

Zatem także w wypadku braku podstaw do kwalifikowania umowy kredytu nr (...) - (...) z dnia 29.09.2005 r. za nieważną, a jedynie zawierającą bezskuteczne z mocy art. 385⁽¹⁾ kc klauzule przeliczeniowe (CHF/PLN) bądź tylko klauzule kursowe (kurs Banku zamiast średniego kursu NBP) dochodzone przez powoda roszczenie wyrażone w CHF nie mogło znaleźć usprawiedliwionych podstaw faktycznych i prawnych, co musiałyby prowadzić do oddalenia powództwa.

Reasumując powyższe – działając na podstawie art. 496 kpc – Sąd uchylił zaskarżony nakaz zapłaty i oddalił powództwo.

Pozwanemu jako wygrywającemu sprawę przysługuje na podstawie art. 98 kpc zwrot kosztów procesu, obejmujących opłatę sądową od zarzutów – 750 zł, wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 5.400 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, tj. 6.167 zł. Ponieważ p[ozwany uiszczył opłatę od zarzutów w kwocie 1.000 zł, nadwyżka w kwocie 250 zł podlega zwrotowi.

Mając powyższe na uwadze Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.